

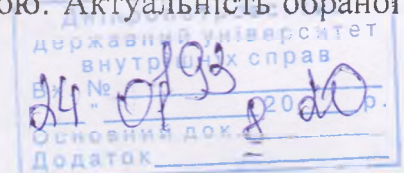
ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу Скрипи Євгенія Васильовича на тему: «Адміністративно-правові засади забезпечення безпеки на автомобільному транспорті», подану на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Безпека на автомобільному транспорті стала однією з найактуальніших соціально-економічних проблем нашого часу. Щодня на українських автошляхах реєструються дорожньо-транспортні пригоди, внаслідок яких гинуть і травмуються люди. Так, лише протягом січня-липня 2019 року в Україні в дорожньо-транспортних пригодах загинули 1688 осіб. Тобто в середньому щодня гине 8 осіб, кожні три години – одна людина. Від початку року в Україні сталося 86,7 тисячі аварій. Тобто в середньому щодня - 409, або ж одна ДТП кожні 3-4 хвилини. Травмованих у ДТП за сім місяців - 16921 особа, тобто щодоби - 80. У Києві за сім місяців сталося 22,4 тисячі ДТП, травмувалися майже півтори тисячі людей, загинули – 74. Серед основних причин аварій - порушення правил проїзду перехресть, недотримання правил безпечної дистанції, порушення правил маневрування, перевищення припустимої швидкості руху, керування транспортними засобами у стані алкогольного сп'яніння.

Прикро констатувати, але дотепер на законодавчому рівні ще не визначено пріоритетних напрямів державної політики забезпечення безпеки на автотранспорті; стратегічних орієнтирів розвитку сфери безпеки на автотранспорті; не окреслено в конкретній кількісній формі цілей подолання негативних явищ на автотранспорті; немає державного органу, відповідального за стан управління безпекою на автотранспорті в країні; не вивчено механізм фінансування проектів, спрямованих на підвищення пропускнуої спроможності доріг, удосконалення засобів організації дорожнього руху, ліквідацію аварійно небезпечних ділянок та місць концентрації ДТП; тощо.

Наведене свідчить про те, що тема дисертаційного дослідження – «Адміністративно-правові засади забезпечення безпеки на автомобільному транспорті» – є своєчасною, актуальною та значущою. Актуальність обраної

теми дисертаційної роботи належним чином обґрунтована автором (стор.18–19).

Робота виконана відповідно до Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 р. № 430-р), Державної програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2020 року (постанова Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 р. № 435), Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2020 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 р. № 231-р), Галузевої програми забезпечення безпеки руху на автомобільному транспорті на 2016-2018 роки (наказ Мінінфраструктури України від 18.03.2016 р. № 112) (стор.20).

У дисертації чітко сформульовані предмет та об'єкт дослідження. Об'єктом дисертаційного дослідження є суспільні відносини, що виникають під час забезпечення безпеки на транспорті в Україні. Предмет - адміністративно-правові засади забезпечення безпеки на автомобільному транспорті. Мета та завдання дослідження відображають комплексний підхід дисертанта до наукового пошуку, вірно сформульовані та дозволяють повністю розкрити тему дисертаційного дослідження (стор.20–21).

Методологічна база, застосована під час наукової роботи здобувачем, є достатньо широкою, різноманітною, зумовлюється особливостями об'єкта та предмета дослідження. Дисертант впевнено володіє як загальнонауковими методами наукового пізнання, так і спеціальними, що дозволило йому одержати науково обґрунтовані висновки, які містять в собі елементи наукової новизни (стор.22).

Дисертація містить ряд важливих висновків як теоретичного, так і практичного характеру. При цьому викладення матеріалу є послідовним, зваженим, чітким та доступним. Структура роботи є логічною та дозволяє всебічно розглянути підняту проблему. Зроблені пропозиції характеризуються відповідністю реальним тенденціям та обґрунтованістю. Актуальність тематики та вдале застосування методів пізнання обумовлюють її аргументованість і необхідність для подальшого розвитку правової науки. В цілому, робота виконана на високому науковому рівні.

Позитивно слід відзначити спробу автора розкрити поняття та особливості забезпечення безпеки на автомобільному транспорті. Слушно виокремлено такі особливості забезпечення безпеки на автомобільному транспорті: а) існує значна кількість напрямів забезпечення безпеки на автомобільному транспорті, кожен з яких потребує уваги з боку науковців і законодавця; б) забезпечення безпеки на автомобільному транспорті потребує розрахунку вимірних параметрів; в) досягнення безпеки є неможливим без належного бюджетного фінансування, адже вимагає суттєвих грошових витрат; г) потребує постійного й активного внесення змін до відповідного законодавства; д) вимагає активної роботи з громадськістю. (с.90).

Варто відмітити і проведений здобувачем аналіз взаємодії суб'єктів забезпечення безпеки на автомобільному транспорті. Вірно відмічено, що взаємодія суб'єктів забезпечення безпеки на автомобільному транспорті нині здійснюється за багатьма напрямами як міжнародного, так і внутрішньонаціонального спрямування, що підтверджується численними нормативними положеннями порядків, інструкцій, планів тощо. Констатовано, що в межах міжнародної взаємодії вирішуються питання найбільш глобального характеру, у той час як на національному рівні взаємодія набуває вигляду «необхідного заходу», який обумовлює спільну діяльність суб'єктів забезпечення безпеки на автомобільному транспорті за конкретним напрямом роботи або відповідно до певного особливого питання, регулювання якого потребує залучення різних сил і використання комплексної методології. Наголошено, що такий підхід найбільш ефективним з огляду на те, що взаємодія – це явище, так би мовити, оперативне, звертатись до якого потрібно лише в особливих випадках, адже воно передбачає виділення додаткових ресурсів (с. 160).

Заслуговує на увагу визначення сутності і виді адміністративних процедур у сфері забезпечення безпеки на автомобільному транспорті. Зокрема, запропоновано визначити поняття адміністративних процедур у сфері забезпечення безпеки на автомобільному транспорті як нормативно встановлені групи адміністративних дій, які здійснюються суб'єктами, уповноваженими

відповідно до свого правового статусу на їх реалізацію, з метою забезпечення та підтримки належного рівня безпеки на автомобільному транспорті. Встановлено, що характерними особливостями адміністративних процедур у сфері забезпечення безпеки на автомобільному транспорті є: а) суворості адміністративно-правова належність; б) чітко визначене коло суб'єктів реалізації; в) спрямованість на досягнення конкретних цілей; г) офіційно-документальне вираження; д) системність. На підставі аналізу численних теоретичних джерел, а також з урахування особливостей сфери забезпечення безпеки на автомобільному транспорті визначено, що в межах останньої реалізуються такі види адміністративних процедур: а) реєстраційні; б) дозвільні; в) контрольно-наглядові. (с.216-217).

Цікавим для пізнання та обґрунтованим є висновок дисертанта згідно з яким забезпечення безпеки дорожнього руху є однією з найважливіших складових забезпечення безпеки на автомобільному транспорті. Це пов'язано з тим, що сфера безпеки дорожнього руху безпосередньо впливає на всіх її учасників (як тих, хто здійснює переміщення на автомобільному транспорті, так і без нього). Діяльність із забезпечення безпеки дорожнього руху реалізовує значна кількість суб'єктів, основними з яких є органи державної влади. Таку діяльність провадять задля недопущення або ж значного зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод, усунення їх наслідків. Тому про ефективність забезпечення безпеки на автомобільному транспорті не можна говорити поза забезпеченням безпеки дорожнього руху. Забезпечення безпеки дорожнього руху як складова забезпечення безпеки на автомобільному транспорті – це нормативно врегульована діяльність уповноважених (або зобов'язаних) суб'єктів, спрямована на попередження та недопущення дорожньо-транспортних пригод, усунення їх негативних наслідків шляхом здійснення передбачених законодавством заходів, а також дотримання встановлених у цій сфері правових приписів (с. 287).

Дисертант правий, коли наголошує, що забезпечення безпеки на автомобільному транспорті під час перевезення пасажирів на міському та міжміському транспорті на сьогодні є однією з найважливіших складових, яка безпосередньо впливає на стан забезпечення безпеки на автомобільному

транспорті загалом. На такий стан речей впливає декілька взаємопов'язаних чинників: популярність цього виду транспортних послуг, зокрема кількість їх споживачів; статистичні дані стосовно кількості дорожньо-транспортних пригод за участю автомобільного транспорту, за допомогою якого здійснюються автомобільні перевезення на міському та міжміському транспорті; кількість постраждалих, зокрема загиблих від таких пригод осіб. (с. 290).

Має велику практичну актуальність виділений здобувачем ряд заходів, які, на його думку, є доцільними для вдосконалення адміністративного законодавства, що регулює питання забезпечення безпеки на автомобільному транспорті (розділ 5.).

Аналіз викладу основних результатів дисертації в опублікованих працях свідчить про їх повноту та достовірність. Всі статті відповідають вимогам МОН України на предмет постановки в них актуальної проблеми, аналізу останніх наукових доробок у досліджуваній сфері, формулювання цілей наукового пошуку, завершеності наукового дослідження шляхом вирішення поставленої наукової проблеми. Вивчені наукові статті не містять тотожних за змістом наукових напрацювань інших авторів без посилань на них.

Основні положення автореферату в цілому відображають основний зміст дисертаційної роботи. Структура автореферату відповідає встановленим вимогам. Обсяг дисертаційної роботи відповідає встановленим вимогам та забезпечує комплексний розгляд поставлених завдань.

Проведений аналіз дисертації свідчить про те, що у ході дослідження опрацьовано значну кількість джерел, зокрема нормативно-правових актів, що слід віднести до переваг роботи. Особливо слід відмітити те, що дисертація виконувалася в нелегкий період постійних змін у законодавстві, що, очевидно, зумовлювало постійне відстеження цих змін та поглиблену увагу здобувача до пропозицій, що вносились протягом цього періоду.

Ознайомлення з дисертаційним дослідженням Скрипи Євгенія Васильовича дає підстави зробити висновок, що його мета повною мірою досягнута. Теоретичні узагальнення та висновки, практичні пропозиції та

рекомедації, наведені у роботі, є належним чином обґрунтованими та містять елементи наукової новизни.

Разом з тим, рецензована робота, не вільна від деяких недоліків.

По-перше, у науковій новизні здобувач пише, про те що в роботі удосконалено «характеристику особливостей адміністративних процедур у сфері забезпечення безпеки на автомобільному транспорті, якими є: а) суворі адміністративно-правова приналежність; б) чітко визначене коло суб'єктів реалізації; в) спрямованість на досягнення конкретних цілей; г) офіційно-документарна вираженість; г) системність» (с.28), однак при цьому не розкриває, яким саме чином дисертантом удосконалено відповідну характеристику.

По-друге, на стор. 218 дисертації здобувач пропонує впорядкувати законодавство, що регулює контрольно-наглядові процедури у сфері забезпечення безпеки на автомобільному транспорті, шляхом розроблення та прийняття єдиного, спільного нормативно-правового акта в цій галузі, у якому доцільно: а) чітко розподілити функції між органами, які мають контрольно-наглядові повноваження, з метою недопущення їх дублювання; б) закріпити правовий статус єдиного міжвідомчого органу, правовий статус якого дозволив би визначати найбільш пріоритетні напрями діяльності всіх інших відомств у сфері контролю та нагляду із забезпечення безпеки на автомобільному транспорті; в) визначити види й порядок реалізації спільних контрольно-наглядових процедур у вказаній галузі. Така пропозиція дійсно є слушною, проте здобувачу варто було вказати про який саме нормативно-правовий акт йдеться!

По-третє, деякі з висновків дисертанта мають суто декларативний характер, що не дозволяє покращити діяльність суб'єктів забезпечення безпеки на транспорті, як приклад, висновок, про те, що в роботі «встановлено, що діяльність суб'єктів забезпечення безпеки на автомобільному транспорті спрямована на: встановлення найбільш доцільних, з точки зору забезпечення безпеки, правил користування автомобільним транспортом, поведінки на ньому; протидію протиправній поведінці (профілактику, попередження, припинення) в зазначеній сфері;

попередження надзвичайних подій у сфері автомобільного транспорту й оперативну ліквідацію наслідків (у разі їх настання); забезпечення відновлення порушених прав, законних інтересів і відшкодування шкоди, завданої внаслідок настання відповідних загроз» (с.155–156).

По-четверте, аналізуючи зарубіжний досвід забезпечення безпеки на автомобільному транспорті та можливості його використання в Україні (підрозділ 4.2), автор фактично досліджує досвід країн ЄС у сфері забезпечення безпеки лише на автомобільному транспорті, фактично залишаючи поза увагою зарубіжний досвід забезпечення безпеки на автомобільному транспорті під час перевезення вантажів; забезпечення безпеки на автомобільному транспорті під час перевезення пасажирів на міському та міжміському транспорті; тощо.

По-п'яте, в роботі на сторінках дисертації здобувач в основному аналізує національне законодавство, яке регулює забезпечення безпеки на автомобільному транспорті та включає суттєвий обсяг нормативно-правових актів різної юридичної сили, наводить перелік таких нормативно-правових актів, вказує на їх недоліки, проте в роботі залишився без уваги цілий пласт міжнародно-правових документів, що регулюють питання забезпечення безпеки на автотранспорті, які лише побіжно згадано в тексті дисертаційного дослідження без відповідного глибокого аналізу.

Висловлені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, є побажаннями та рекомендаціями, а також свідчать про дискусійний характер питань, що були висвітлені у даному науковому дослідженні.

Теоретичні положення та наукові результати, що містяться у дисертації, слід визнати науково обґрунтованими, корисними для подальшого розвитку науки адміністративного права та спрямованими на вдосконалення адміністративно-правового регулювання забезпечення безпеки на автомобільному транспорті.

Практична значущість дослідження полягає у тому, що викладені у дисертації висновки та пропозиції можуть використовуватися у: сфері правотворчості – для підготовки і уточнення ряду законодавчих та

підзаконних актів. Одержані результати також можуть бути використані суб'єктами влади при розробці проектів нормативно-правових актів, призначених регулювати заходи забезпечення безпеки на транспорті; а також у навчальному процесі та у правовиховній сфері.

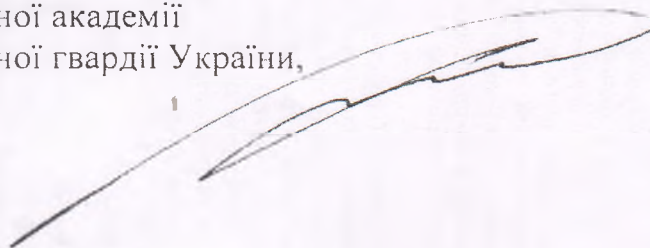
Підсумовуючи, слід відзначити, що дисертаційне дослідження на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення безпеки на автомобільному транспорті» виконане на високому науковому рівні та відповідає всім встановленим вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук, а його автор, Скрипа Євгеній Васильович, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:
начальник кафедри
забезпечення державної безпеки
київського факультету
Національної академії Національної гвардії України,
доктор юридичних наук, доцент

О. Ф. Кобзар

Підпис Кобзаря О.Ф. засвідчую:
Начальник ВК та О Київського факультету
Національної академії
Національної гвардії України,
майор

С.В. Загородній